

לא עלה עלייה על, מסתרא דשכינתא עלה, דאייה חיינו. באתר דאייה שלטא, וחוור הקרב לית רשו לסטרא אחרא לשיטטה. לא שטן, ולא משחית, ולא מלאך המות, דאינון מסטרא רגינטן. (ע"ב רעה מהימנא).

תמיִמה, מאי תמיִמה. כמה דתגבין, שור תם ושור מזע. (קס"ג ע"ב) שור תם דינה רפיא. שור מיעד דינה קשיָא. אוֹף הַכָּא תמיִמה דינה רפיא, גבורה תפאה, דא היא תמיִמה. גבורה עלה, דא היא דינה

קשיָא, והיא יד החזקה תקיפה.

אשר אין בה מום, כמה דאת אמר (שיר השירים ד) כלך יפה רעיתי ומום אין בה. אשר לא עלה עלייה על. כתיב, כמה דאת אמר (שמואל ב ב') ונאם הגבר הווקם על. Mai טעם. בגין דהיא שלומי אמוני ישראאל, ועליה לאו היא אלא עמה. אשר לא עלה עלייה על, הינו דברתיב, (עמוס ה) בתולת ישראל, (בראשית כד) בתולה ואיש לא ידע.

ונתתם אותה אל אלעזר, מצוותה בסגן, ואוקמוּה. מאי טעם ליה ולא לאחרן. אלא אהרן שושבינה דמטרוניתא. ועוד דאהרן לא אתי מסטרא דטהור, אלא (קע"ז ע"ב) מסטראDKDOS, בגין דדא אתיא לטהרה, לא אתיהיב ליה.

כָּל מֶלֶה דְּהַאי פִּרְהָה, הֵיא בְּשַׁבָּע, ז' כּוֹבָסִים וּכְוָ', וְהֵא
 (ע"ז ע"ב) אָפָטָמֶר, מַאי טַעַמָּא. בְּגִין דְּהֵי שַׁבָּע שְׁנִי
 שְׁמִטָּה, וּבַת שַׁבָּע אֲתָקָרִי, וְעַל דָּא כָּל עֲוֹבָדוֹי בְּשַׁבָּע.
 תֵּא חֻזִּי, כָּל מַאי דְּאַתְּעַבֵּיד מַהְאֵי פִּרְהָה, בְּגִין לְדַבָּאָה,
 וְלֹא לְקַדְשָׁא, וְאַף עַל גַּב דְּאַתְּיִהִיב לְפָגָן, הוּא לֹא
 שְׁחִיט וְלֹא שְׁרִיף, בְּגִין דָּלָא יִשְׂתַּפְחָה דִּינָא בְּסַטְרוֹי, וְכָל
 שְׁבַן אַהֲרֹן דְּאֵינוֹ בְּדָרְגָא שְׁלִימִים יִתְּיִיר, דָּלָא בְּעֵי
 לְאַשְׁתְּכָחָא תִּמְןָן, וְלֹא זְדַמְּנָא תִּמְןָן.

הֵאֵי פִּרְהָה, כִּיּוֹן דְּאַתְּעַבֵּיד אַפְּרָ, בְּעֵי לְמַשְׁדֵּי בֵּית עַז
 אַרְזָ, וְאַזְוָב, וְשְׁנִי תּוֹלְעָת, וְהֵא אַלְיַין אַתְּמָרוֹן.
 וְאַסְפָּה אִישׁ טָהָור, וְלֹא קָדוֹשׁ. וְהַבִּיחָ מְחוֹזָן לְמַחְנָה בְּמִקְומָם
 טָהָור, דְּהֵא טָהָור לֹא אֲקָרִי, אַלְאָ מִן סְטוֹרָא דְמִסְאָב
 בְּקָדְמִיתָא.

רְזֹא דְכָלָא, הֵאֵי דְכַתִּיב לְמַיְגַּדְהָ חַטָּאת הֵיא, בְּגִין דְכָל
 דִּינִין תְּתָאֵין, וְכָל אַיְבּוֹן דְאַתוֹ מְסֻטָּרָא דְמִסְאָבָא,
 כִּד אֵינוֹ יִגְזַּקְא מְסֻטָּרָא אַחֲרָא, וַיִּתְּיִבְחַת בְּדִינָא, כִּמָּה דְאַתָּ
 אָמָר (ישועה לד) מַלְאָה דָם הַוְּדָשָׁה מְחַלֵּב. בְּדִין בְּלָהָה
 מַתְּעֵרִי וּמְסַתְּלִקִי וּשְׁרָאָן בְּעַלְמָא. כִּיּוֹן דְעַבְדֵי הֵאֵי
 עֲוֹבָדָא דְלַתְּתָא, וְכָל הֵאֵי דִינָא בָּאָתָר דָא דְהַאי פִּרְהָה,
 וְרַמְאָן עַלְהָ עַז (דף קפ"א ע"א) אַרְזָ וְגּוֹ. קְדִין אַתְּחַלֵּשׁ חִילָּא
 דְלַהּוֹן, וּבְכָל אָתָר דְשָׁרָאָן אַתְּבָרוּ וְאַתְּחַלֵּשׁ וּעְרָקִין

מִבְיָה, דְּהֹא חִילָא דַלְהוֹן אֲתַחֲזֵי כְּגֻונָא דָא לְגַבְיָהוּ,
כְּדִין לֹא שְׁרָאו בְּבָרְבָשׂ, וְאֲתַדְפֵי.
וְעַל דָא אֲתִקְרֵי מֵי בְּדָה, מֵיָא לְדַפָּה. כְּדֹעַלְמָא שָׁאָרִי
בְּדִינָא, וְסֶטֶרֶא מְסָאָבָא אֲתִפְשֵׁט בְּעַלְמָא, הַכָּא
אֲתִפְלִילָן כָל זִיבְנַן מְסָאָבָא, וְכָל זִיבְנַי דְבִיָּה, וְבָגִין כֵּה
טוֹמָה וְטָהָרָה, כָלָא עַלְהָה דָאָרִיַּתָא, וְאוֹקְמוֹתָה
חַבְרִיָּא. אָמֵר רַבִי שְׁמַעוֹן, אַל עָזָר, עֲבָדָת דָלָא יִמְרוֹן
חַבְרִיָּא מֶלֶה אֲבָתָרָה.

פָתָח רַבִי שְׁמַעוֹן וְאָמֵר, (תהילים קד) הַמְשִׁלָּחַ מַעֲנִים
בְּנַחֲלִים וְגַוּ. יִשְׁקוּ כָל חִיתוֹ שְׁדֵי וְגַוּ. הַגִּי קְרָאֵי
דָוד מַלְכָא בְּרוֹחָא קָדִישָׁא אָמְרוֹן, וְאֵית לְאַסְתְּפָלָא בְּהָנוֹ.
תָא חִזּוּ, בְשַׁעַתָּה דְחַכְמַתָּא עַלְהָה בְּטַשׁ בְּגַלְיָפוּ, אַף עַל
גַב דְהֹיא טְמִירָא בְכָל סֶטֶרֶין, פָתָח וְאַתְנָגִיד מִבְיָה חד
בְּהָרָא, מְלִיאָ (נ"א וּמְלִיאָ לְתַרְעֵעַ) בְּתַרְעֵין עַלְאַיִן.

כְּמַבּוּעָא וּמִקּוֹרָא דְמֵיאָ דְמַלִּי קְוּזָפָא רְבָא מִבְיָה, וּמַתְמַן
אֲתִמְשָׁכוֹן מַבּוּעַיִן דְבָחָלִין וּבְהָרִין בְכָל סֶטֶר, כֵּה
הָאֵי, בְּחֵד שְׁבִיל דְקִיק דָלָא אֲתִיְדָע, מְשִׁיךָ וּבְגִיד הַהְוָא
בְּהָר דְנָגִיד וּנְפִיק, וּמַמְלִיא לְהַהְוָא בְּחָלָא עַמִּיקָא, וּמַתְמַן
אֲתִמְשָׁכוֹן מַבּוּעַיִן וּבָחָלִין, וּאֲתִמְלִילִין מִבְיָה. הַדָּא הַוָּא
דְכַתִּיב, הַמְשִׁלָּחַ מַעֲנִים בְּנַחֲלִים וְגַוּ. אַלְיַין בְּהָרִי עַלְאַיִן
קָדִישָׁא דְאַפְרֵסְמָנוֹא דְבִיָּה, וּבָכָלוֹ אֲתִשְׁקִין כְּחֵד

מַהְוֹא נְבִיאָה דְּנַחַלָּא עַלְאָה קְדִישָׁא דְּנַפְיִיךְ וְנַגְיִיד.
לְבַתֵּר, יִשְׂקוּ כָּל חַיְתוֹ שְׁדִי, הַיִּנוּ דְכַתִּיב, (בראשית ב')
וּמִשְׁם יִפְרֹד וְהִיה לְאַרְבָּעָה רָאשִׁים. הַגִּי ד'
רָאשִׁין, אַלְיִן אִיבּוֹן חַיְתוֹ שְׁדִי, כְּלֹלָא הַכְּלָל אִינְנוֹן
מְשֻׁרְדִּין, וְכָל אִיבּוֹן חִילִיּוֹן, דָא חִידָן בְּהַו שְׁדִי, אֶל תְּקַרְרִי
שְׁדִי, אֶלְאָ שְׁדִי. דַהְוָא נְטִיל, וְאַשְׁלִים שְׁמָא מִסּוֹדָא
דְעַלְמָא.

יִשְׁבְּרוּ פְּרָאִים צְמָאִים, אַלְיִן אִיבּוֹן דְכַתִּיב בְּהַו, (יחזקאל א')
וְהַאוֹפְנִים יִנְשָׂאוּ לְעַמְתָם כִּי רִוִת הַחִיָּה
בְּאוֹפְנִים, מֵאַנְחָה. אֶלְאָ אַלְיִן חַיְתוֹ שְׁדִי, אַרְבָּע אִיבּוֹן,
וְכָל חַד וְחַד לְחַד סְטָרָא דְעַלְמָא. וְהַהְוָא אַקְרִי חִיָּה,
וְאוֹפְנִים לְקַבֵּיל כָּל חַד וְחַד. וְלֹא אַזְלִין אֶלְאָ מְרוֹוחָה
דַהְהִיא חִיָּה דָא זִיל עַלְיִהוּ וּכְד אַלְיִן מִתְשַׁקְיִין מַהְוָא
שַׁקְיִוּ עַלְאָה, כָּל שָׁאָר חִילִיּוֹן אַחֲרָבִין אַשְׁתַּקְיִין,
וְאַתְרָוֹן, וּמְשַׁתְּרָשָׁן בְּשֶׁרֶשְׁיִהְוּ, וְאַתְאָחָדָן אַלְיִן בְּאַלְיִן,
בְּדָרְגִיּוֹן יְדִיעָן. הַדָּא הוָא דְכַתִּיב, עַלְיָהָם עֹזֶף הַשָּׁמִים
יִשְׁפּוֹן וְגַוּ. מִשְׁקָה הָרִים מַעֲלִיוֹתָיו וְגַוּ. אַלְיִן שָׁאָר דָרְגִיּוֹן
עַלְאָיִן.

לְבַתֵּר כָּל דָא, מִפְרִי מַעֲשֵׂיךְ תְּשַׁבֵּעַ הָאָרֶץ, (ס"א לְתַתָּא וְכָל
עַלְמָיו וּבוּ) **אַרְעָא עַלְאָה קְדִישָׁא. וּכְד אֵיהִי
מִתְבְּרָכָא, כָּל עַלְמָיו בְּלָהָו חַדָּאן, וּמִתְבְּרָכָאן. דָא**

בשעתא דברכאנן משטכחי, משקיין דנחלא (בראשית רכ"א ע"א) **עמיקא דכלא.**

**ובשעתא דעלמא יתיב בדינא דברכאנן לא משטכחי
לנחתה בעלמא, בדין אסתאב מקדש** (ס"ג)

ובשעתא דברכאנן לא משטכחי לנחתה בעלמא, בדין עלמא יתיב בדינא, ומטטרא דשומאלא רוחא אתער ואטפשת בעלמא) **וכמה חביבלי טרייקין משטכחי בעלמא, ושראן** (בבמה אתרי) **על בני נשא,** ומסאוב ההיא רוחא להו, כבר נש דגוע (ס"א בבר האי רוח) **וروح מסאבא שריא עליה.** הבי נמי שריא, למן דיירב בהדייה.

הדא הוא דכתיב, תספיר פניך יבהלוין וגוו. האי קרא Mai קא מייר. אלא תספיר פניך יבהלוון, זהא לא אתשיין לאשתכחא ברכאנן לעלמיין. תוספ רוחם יגעוון, (נ"א לאתערא) ואתער רוחא אחרא מטטרא שמאלא, ורוח מסאבא שריא על בני נשא, על איבונן דמייתין, ומאון דקאים בהדייהו, ועל שאר בני נשא, Mai אסוטא דלהון. הדא דכתיב ואל עפרם ישובון. הדא עפר שריפת החטאת, (ס"א הדא עפר מקדשא דלעילא) בגין לאתדפאה ביה. והיינו רוזא (קהלת ג) הכל היה מן העפר, ואפילו גלגל חמה.

לכתר דמחרון להאי עפר, בגין לאתדפאה ביה, מתעבר רוחא מסאבא, ואתער רוחא אחרא קדיישא, ושארי בעלמא. הדא הוא דכתיב, תשלח רוחך

יבראון, יבראון, ויתסונ באסותא עלאה, דרואה אחרת. ותחדש פני אדמה, דהא אתדייאת, (אתהא לבעה) וחדתותי דסיהרא אשתח, ועלמין כלחו מתברכאן. זפהה חילקייהון דישראל, דקדשא בריך הוא יהיב לוון עיטה, דכלא אסותא, בגין דיזכון לחמי עלמא דאתי, וישתכחו בגין בהאי עלמא, קדישין לעלמא דאתי, עליהו כתיב (יחזקאל לו) זורקתי עלייכם מים טהורין וטהרתם.

(דף קפ"א ע"ב)

(במדבר כ') ויבאו בני ישראל כל העדה מדבר צין וגוי. רבי יהודה אמר, אמר פרשתא פרה, סמicha למתת מרים. הא אוקמו. אלא פיון (ס"א ב מה) דאתעbid דינא בהאי פרה, לדפאה למסאבי, אתעbid דינא במרים, לדפאה עלמא, ואסתלקת מן עלמא. פיון דאסטלקת מרים, אסתלק ההוא באר, דתוה איזיל עמהון דישראל במדבר ואסתלק בירא בכלא.

אמר רבי אבא, כתיב ואותה בן אדם שא קינא על בתולת ישראל, וכי עלה בלחוודה, לא. אלא בגין דכלא אתבר בגיןה. בגיןה אתבר ימינה אפתרה, דתוה מקרב לה גבי גופה. וגוףא דאייהו שמשא, אתחשך בגיןה. ודא הוא רוזא דכתיב, (תהלים ס) הושיעה ימינה וענגי. גופא (ס"א בגיןה דכתיב, ישעה יג) חישך השמש ביצתו ובתיב)

דכתיב, (ישעה נ) **אלביש שמים קדרות,** **זהה שמשא** **אתחשך בגינה.** בגונא דא ותמת שם מרדים וגוו. (במדבר כ) **ולא היה מים לעדה,** **זהה אסתלק בירא לעילא** **וთטא לבר אתר אתר ימינה,** **דכתיב יאסף אהרן אל עמיו.** **ולבר אתחשך שמשא,** **דכתיב,** (דברים לב) **ומת בהר וגוו.** **והאסף אל עמק וגוו.** **זהה** (חוצה קפ"א ע"א) **דרועא ימינה** **אתבר,** **ווגפא דאייהו שמשא אתחשך.**

וთא חזי, **לא אשתח דרא בעלמא,** **בדרא דמשה קיימא בעלמא,** **ואהרן ומרדים.** **ואיתימא ביוםוי דשלמה הבי נמי,** **לאו.** **זהה ביוםוי דשלמה שליט סירה,** **ושמשא אתכנייש.** **וביוםוי דמשה,** **אתכנייש סירה,** **ושמשא שלטאה.**

תלת אחין הו: **משה,** **אהרן,** **ומרים.** **כמה דעת אמר** (מיכה י) **ואשלה לפניך את משה אהרן ומרדים.** **מרדים,** **סירה.** **משה,** **شمsha.** **אהרן,** **דרועא ימינה.** (שמות ס"ו ע"א) **חויר,** **דרועא שמאלא.** **ואמרי לה,** **בחשון בן עמיגדב.** **בקדרmittא מיתת מרדים,** **אסתלקת סירה,** **אסתלק באר.** **לבר אתר דרועא ימינה,** **דמקרב תדייר סירה,** **באחוא,** **בחידוג.** **ועל דא כתיב,** (שמות טו) **ותקח מרדים הנביאה אחות אהרן.** **אחות אהרן ודאי,** **daevo דרועא,** **דמקרב לה באחדותא,** **באחוא עם גופא.**

לְבַתֵּר אִתְכְּנִישׁ שְׁמֶשׁ וְאַתְּחַשׁ, כַּמָּה דָאָזְקִימָנָא דְכְתִיב וְהַאֲסָף אֵל עַמְּךָ גַם אַתָּה וְגֹו. זְפָאָה חִילְקִיהוֹן דְמָשָׁה אַהֲרֹן וּמְרִים, דְאַשְׁתְּכָחוּ בְעַלְמָא. בְיוּמוֹי דְשִׁלְמָה, שְׁלַטָּא סִיחָרָא, בְתַקְוָנָהָא, וְאַתְּחַזְּנִי בְעַלְמָא. וְאַתְּקִיִּים שְׁלַמָּה בְחַכְמָתָא דְנַהֲירָוּ דִילָה, וְשְׁלִיטָה בְעַלְמָא. כִּיּוֹן דִסִיחָרָא נְחַתָּא בְחוּבוֹי, אִתְפְּגִים יוֹמָא בְתָרָיוֹמָא, עַד דְאַשְׁתְּכָחָה בְקָרְנוֹ מְעֻרְבִּית, וְלֹא יִתְיר, וְאַתְּיִהְיבָ שְׁבָטָא חד לְבָרִיה. זְפָאָה חִילְקָא דְמָשָׁה נְבִיאָה מְהִימָנָא. כְתִיב (קהלת א) זְוָרָה הַשְּׁמֵשׁ וּבָא הַשְּׁמֵשׁ וְגֹו. הָאִי קָרָא אָזְקִימָנָא. אָבָל זְוָרָה הַשְּׁמֵשׁ, כַד נְפָקוּ יִשְׂרָאֵל מִמְצָרִים, דְנַהֲיר שְׁמֶשׁ וְלֹא סִיחָרָא. וְאֵל מִקְומָו שׂוֹאָף וְגֹו, הָא כְתִיב וּבָא הַשְּׁמֵשׁ, בְמִדְבָּרָא, עַם שְׁאֵר מַתִּי מִדְבָּרָא. כִּיּוֹן דַעַל שְׁמֶשׁ, לְאֵן אַתָּר אִתְכְּנִישׁ. אֵל מִקְומָו, בְגִין לְאַנְהָרָא לְסִיחָרָא. הָדָא הוּא דְכְתִיב שׂוֹאָף זְוָרָה הוּא שֵׁם. דָאָף עַל גַב דְאִתְכְּנִישׁ, זְוָרָה הוּא שֵׁם וְדָאִי. דָהָא לֹא אָגְהִיר סִיחָרָא, אַלֵּא מְגַהְוָרָא דְשְׁמֶשׁ. וְדָא הוּא רְזָא דְכְתִיב, (דברים לא) הַבָּה שָׁוֹכֵב עַם אַבּוֹתִיךָ וְקָם. אָף עַל גַב דְתַתְכִּינָשׁ, הַבָּה קִיִּים לְאַנְהָרָא לְסִיחָרָא. דָא הוּא יְהוֹשָׁעַ.

וְעַלְיהָ כֵּה הוּא מְשָׁה וְעַלְיהָ כְתִיב הָאִי קָרָא, (קהלת א) מָה יִתְרֹן לְאָדָם בְּכָל עַמְּלוֹ וְגֹו. מָה יִתְרֹן לְאָדָם

בכל עמלו, דא יהושע, דاشתדל לאחסנה ארעה
דיישראל, ולא זכה לאשלא לסייערא פדקא יאות, דהא
אייה אعمل בהו ביישראל, תחת השמש תחותיה דמשה.
תא חוו, ווי לההוא כسوفא, ווי לההוא כלימה, בגין
דפלח, ולא נטל אתריה ממש, אלא תחות שמשא, ולא
הוה ליה בהירנו מדיליה, אלא בהירנו דבahir ליה. וαι הבי,
מאי תושבחתא הוה ליה, הוואיל ולא אשלים להבא
וילחכא.

ובכל אחר דבר שלמה תחת השמש, על דרגא דיליה
קאמר. (קהלת ח) ראיתי תחת השמש. (קהלת ג) ועוד
ראייתי תחת השמש. (קהלת ט) שבתי וראה (דף קפ"ב ע"א) תחת
השמש. וכן בלהgo. בגין דרגא דיליה קאמר. ודא הוא
רוז דמלה ודא.

רבי שמעון אמר, ודא מאן דגטיל סמא דמוותא
בלחודזוי, עלייה כתיב בכל עמלו שייעמול תחת
השמש ודא. ומaan הוא תחת השמש. هو אימא דא
סיחרא. ומaan דאחד סיחרא בלא שמשא, עמלו תחת
השמש ודא. ודא הוא חובה קדמאה דעלמא. ועל דא
מה יתרון לאדם בכל עמלו, לאדם קדמאה, וכן לבלהו
דאתניין בתורה, דחו באתר דא.

הולך אל דרום וסובב אל צפון, היינו דכתיב, (דברים לג)

מִימִינֵו אֲשֶׁר דָת לְמוֹ. יְמִינֵו, זֶה דָרוֹם. אֲשֶׁר דָת, ذֶה צְפּוֹן.
וְזֶה כָלִיל בְּדָא.

סֻובֵב סֻובֵב הַוַּלְךָ הַרְוֹתָה, הָאֵי קָרָא קָשִׁיא, סֻובֵב סֻובֵב
הַוַּלְךָ הַשְּׁמֵשׁ מִבְעֵי לִיה, מַאי הַוַּלְךָ הַרְוֹתָה. מַאן
רוֹחָא ذֶה, ذֶה הוּא תְּחִתַּת הַשְּׁמֵשׁ, דָא קָרְבִּי רֹוחָה הַקָּדָשׁ. וְזֶה
(הוא) רֹוחָה הַוַּלְךָ וְסֻובֵב לְאַלְין טְרִין סְטְרִין לְאַתְּחַבְּרָא
בְּגֹופָא. וְעַל ذֶה כְתִיב הַרְוֹתָה, הַהוּא דָא שְׂתִמּוֹדָע הַשְּׁמֵשׁ
סְתִם, דָא שְׂתִמּוֹדָע (ס"א לְאַתְּחַבְּרָא בְּגֹופָא דָא יְהוּ שְׁמֵשָׁא הַהוּא דָא שְׂתִמּוֹדָע)
חוֹלְקָא דִיְשָׁרָאָל.

וְעַל סְבִיבָתֵי שֶׁב הַרְוֹתָה, מַאן סְבִיבָתֵי. אַלְין אַבְהָנוּ,
דָא יְבָנוּ רַתִּיכָא קָדִישָׁא, וְאַיְבָנוּ תַּלְתָּ, וְדוֹד וְדָ' רֹוחָי
דְאַתְּחַבְּרָן בְּהָו (ס"י זֶה רֹוחָה דְאַתְּחַבְּרָא בְּהָו) (ס"א וְדוֹד ذֶה הוּא רֹוחָה רְבִיעָא
דְאַתְּחַבְּרָבְהָו) הָא אַיְבָנוּ רַתִּיכָא קָדִישָׁא שְׁלִימָתָא, וְעַל ذֶה
כְתִיב, (תְּהִלִּים קִיחָ) אָבֵן מְאֹסֵף הַבּוֹנִים הִיתָה לְרָאשׁ פְנֵה.
בְגַיִן דָכֵל מְלֹוי דְשְׁלָמָה מִלְכָא סְתִימִין כְלָהו בְחִכְמָתָא,
וּכְלָהו לְגוּ בְגֹעַ דְהִיכְלָא קָדִישָׁא, וּבְגַיִן נְשָׁא לֹא
מִסְתְּפִלִי בְהָו, וְחַמְאָן מְלֹוי בְמַלְיָן דָבָר נְשָׁא אַחֲרָא. אֵי
הַכִּי, מָה שְׁבַחָא הוּא לְשְׁלָמָה מִלְכָא בְחִכְמָתִיהָ, מִשְׁאָר
בְנֵי נְשָׁא. אֶלָּא וְדָא כָל מְלָה וּמְלָה דְשְׁלָמָה מִלְכָא סְתִים
בְחִכְמָתָא.

פָתָח וְאָמַר, (קהלת ז) טֹבָה חִכְמָה עִם נְחָלָה וּוֹתֵר לְרוֹאִי

הַשְׁמֵשׁ, אִילָוּ דָהָא אַתְגָלִיָּא מֶלֶה דָא, לֹא (شمונא ולא)
 יַדְעַנָּא מַאי קָאָמֵר. טוֹבָה חֲכָמָה, דָא הִיא חֲכָמָה, דָהָא
 תְחַת הַשְׁמֵשׁ, (ס"א לְפּוֹרְסִיָּא) כּוֹרְסִיָּא מַתְפָקֵנָא לֵיה. טוֹבָה
 חֲכָמָה עִם נְחָלָה, יָאָה וְשִׁפְרָא כִּד אִיהִי שְׁרִיָּא עִמְהָזָן
 דִּישְׂרָאֵל, דָאִינּוּ נְחָלָה וְעַדְבָּא דִילָה, לְאַתְקַשְּׁרָא בָה.
 אָבָל תּוֹשְׁבַחַתָּא יַתִיר לְרוֹאִי הַשְׁמֵשׁ, לְאִינּוּ דָזָכוּ
 לְאַתְחַבְּרָא בְשִׁמְשָׁא, וְלְאַתְקַשְּׁרָא בַּיה, דָהָא
 אָחִיד בְּאַילְגָּא דְחֵיִי, וּמְאָן דְאָחִיד בַּיה, בְכָלָא אָחִיד,
 בְּחֵיִין דָהָא עַלְמָא, וּבְחֵיִי דְעַלְמָא דָאָתִי, וְדָא הוּא
 דְכַתִּיב, (קהלת ז) וַיִּתְרֹן דְעַת הַחֲכָמָה תְחִיָּה בְעַלְיָה. מַאי
 וַיִּתְרֹן דְעַת. דָא אַילְגָּא דְחֵיִי. יַתְרֹן דִילִילָה מַהָוִי, הַחֲכָמָה
 וְדָא, דָהָא תּוֹרָה, (שמות ט"ב ע"א) מִחְכָמָה עַלְאהָ נְפָקָא.
 תְוּ טוֹבָה חֲכָמָה עִם נְחָלָה, טוֹבָה חֲכָמָה, וְדָא עִם נְחָלָה,
 דָא צְדִיקָא דְעַלְמָא, דָאִיהָוּ בְהֹרָא דְשִׁמְשָׁא, דָהָא
 תְרַיִן דְרָגֵין אַלְיָן בְחָדָא יַתְבִּי, וְדָא הוּא שְׁפִירָו דְלָהָזָן,
 אָבָל וַיּוֹתֵר לְרוֹאִי הַשְׁמֵשׁ, לְאִינּוּ דְמַתְאַחֲדִין בְשִׁמְשָׁא,
 תְוַקְפָּא דְכָלָא, שְׁבָחָא דְכָלָא.

וְדָא הוּא דְעַת, אַילְגָּא דְחֵיִי, וְהָא אַוְקָמוֹת (משל ט) גַם
 בְלָא דְעַת נְפָשׁ לֹא טוֹב. מְאָן נְפָשׁ. דָא נְפָשׁ טוֹב
 דְדָוד מְלָפָא. וְדָא חֲכָמָה דְקָאָמָרֶن. וּבְגִינִי בְךָ יַתְרֹן דְעַת
 הַחֲכָמָה, דְמַתְמָן אַשְׁתְּרֵשָׁא אַילְגָּא וְאַתְגַּטְעָ לְכָל סְטְרִין,

וכן לכל אינון דאחים ביה באילגיא, ועל דא שלמה מלכא לא אשתח אלא בההוא דרגא דיליה, ומתרמן ידע כלל, והוה אמר עוד ראיתי תחת השם, ושבתי וראיתי וגוי. וכן פלהו. וכן אין אינון צדיקיא, דמשתדל באורייתא, וידעין אורחות מלכא קדישא, וסתימין על אין דגביין באורייתא, דכתיב, (הושע יד) כי ישרים דברי יי' וגוי. (חסר)

(במדבר כ) יאסף אהרן אל עמיו וגוי. רבי חייא פתח, (קහלה ושבה אני את המתים שביבר מתו וגוי). האי קרא אמר ואוקמיה. תא חזי, כל עובדי דקונדשא בריך הוא, בדינה וקשוט, ולית מאן דאקשוי לקבליה, וימחי בידיה, וימר לייה מה עבדת, וכברועתיה עבד בכלא.

ושבח אני (דף קפ"ב ע"ב) את המתים. וכי שלמה מלכא משבח למתיא יתיר מן חייא, והא לא אקרי חי אלא מאן דאייה בארח קשות באילגיא, כמה דעת אמר (שמעאל ב כט) ובניהו בן יהודע בן איש חי, והוא (בראשית ו' ע"א, כס"ד ע"א, ר"ז ע"ב) אוקמיה חבריא, ורשע שלא אויל בארח קשות אקרי מת, ואייה משבח למתים מן החיים.

אלא, ודאי כל מלוי דשלמה מלכא, בחכמה אtmpori, והא אמר, ושבח אני את המתים, אילו לא כתיב יתר, תה אמינא הבי, אבל כיון דכתיב שביבר

מתו, אֲשַׁתְּכָה מֶלֶה אַחֲרָא בְּחִכְמַתָּא. שְׁפַרְמַתָּה: זָמְנָא
 אַחֲרָא אַסְתָּלְקֹו מִן עַלְמָא, וְאַתְּקָנוּ בְּעַפְרָא, (דאודמןא דיבטמאן
 עליה ומית בחוי עלמא דבגין דיתתקון (ס"א דאודמןא עליה וטב בהאי עלמא בגין דיתתקון
 (ס"א דטמאן עליה ומית בהאי עלמא ואתתקון בעפרא בגין דיתתקון באתר דישטלים זמניה
 מית הא וראי דא הוא שבחה משאר מתי עלמא אי תימא אתדן זמנא אַחֲרָא בְּהַהְוָא עַלְמָא
 הא בתיב לא תקום וגוו) בתר דاشטלים זמניה מית וראי הוא שבחה משאר מתי עלמא. אי
 תימא לא אתדן זמנא אַחֲרָא בְּהַהְוָא עַלְמָא, דכתיב לא תקום פעםים צרה) **כָּל שְׁכַנְתָּה**
דָּהָא קָבֵיל עֻזְנָשָׂא זָמְנָא וְתִרְיָן, וְדָא וְדָא, אַתְּרִיה
אַתְּקָנוּ בְּשַׁבְּחָא יִתְּרִיד מַאֲיָנוֹן חַיִּי, דַּעַד לֹא קָבֵילוּ
עֻזְנָשָׂא.

וְעַל דָּא כתיב וְשִׁבְחָ אֲנִי אֶת הַמִּתִּים שְׁפַרְמַתָּה, דִּיקְאָ,
 אלין אַיְנוֹן חַיִּין, וְאַקְרָוּן מִתִּים. מַאֲ טַעַמָּא אַקְרָוּן
 מִתִּים, בְּגִין דָהָא טַעַמוֹ טַעַמָּא דְמוֹתָא, וְאֶפְעַל גַּבְעָ
 דְקִיְּמִי בְּהָאי עַלְמָא, מִתִּים אַיְנוֹן, וּמְבִין מַתִּיא אַהֲדָרוֹן.
 וְעוֹד עַל עַזְבָּדִין קְדָמָאיָן קִיְּמִין לְאַתְּקָנָא, וְאַקְרָוּן
 מִתִּים. מִן הַחַיִּים אֲשֶׁר הַמָּה חַיִּים, דַעַד לֹא טַעַמוֹ טַעַמָּא
 דְמוֹתָא, וְלֹא קָבֵילוּ עֻזְנָשִׂיָּהוּ, וְלֹא יַדְעַי אֵי זְפָאָן בְּהַהְוָא
 עַלְמָא וְאֵי לָאו.

תָא חַזִּי, זְפָאָן דְזְפָאָן לְאַתְּקָשָׁרָא בְּצָרוֹרָא דְחַיִּי, אַיְנוֹן
 זְפָאָן לְמַחְמִי בְּיַקְרָא דְמַלְכָא עַלְאָה קְדִישָׁא, כִּמֵּה
 דָאָת אָמֵר, (תהלים כז) לְחַזּוֹת בְּנֵעַם יְיָ וּלְבָקָר בְּהִיכְלָוּ.
 וְאַיְנוֹן מְדוֹרָהָן, יִתְּרִיד וְעַלְאָה מִפְלָא אַיְנוֹן מְלָאָכִין

קדישין, וכל דרגין דלהון. דהא הוו אתרא (ס"א חרוה) עלאה, לא זכאיין עלאין ותתאיין למחמי ליה, הדא הווא דכתיב, (ישעה סד) עין לא ראתה אלhim זולתך וגוז. ואינון דלא זכאין לסלקה כל בך באינון, (ס"א דוכתא, אית וכו) דוכתיה אית לוון למתא בפום אורחיהו, ואילין לא זכאין להו אתר, ולמחמי כמה דחמאן איןון דלעילא, ואילין קיימי בקיומה דעתן מתא ולא יתר. ואי תימא מאן עדן מתא. אלא דא עדן דאקרי חכמה מתא, ודא קיימת על גן דברא, ואשגחותא הדאי עדן עלייה (ולא יתר), ואילין קיימי בהאי גן, ואתហנוין מעדן דא.

מאי בין עדן מתא לעלה. ביתרונו הואר מן החשש, עדן מתא, אקרי עדנה נוקבא. עדן עלאה, אקרי עדן דבר, עלייה כתיב עין לא ראתה אלhim זולתך. האי עדן מתא, אקרי גן לעדן דלעילא, והאי גן אקרי עדן, לגן דמתתא. ואילין דמשתכחין בגן מתא, אתהנוין מהאי עדן העלייה, בכל שפט ושבט, ובכל ירחא וירחא, הדא הוי דכתיב, (ישעה סו) והיה מדוי חדש בחדרשו ומדוי שבת בשבתו.

ועל אילין אמר שלמה, מן החיים אשר המה חיים עדבה, הדא אילין בדרכא עלאה יתר מבייהו. מאן איןון.

איבון שכבר מתו, וקבעו עונשא תרי זמני, ואילין אקרון בסוף מזוקק, ועל נורא זמני ותרין, ונפיק מפיה זהה מא, וATABER וATTENAKI. (קהלת ד) וטוב משגיהם את אשר עדן לא היה. הנהו רוחא דקאים לעילא, ואת עכבר לנחתא לחתא, דהאי קאים בקיומיה, ולית לייה לקבלא עונשא, ואת ליה מזוגא מההוא מזוגא (דף קפ"ג ע"א) עליה דליילא לעילא.

טוב מבלחו, מאן שלא אתפרש, ולא אתגלייא, וכל מלוי בסתיימה איבון. דא הוא זכה חסידא, דנטר פקודדי אוריתא, וקיים לון, ואשתדל באורייתא יממא ולילי. דא אתאחד ואתהני בדרכא על כל שאר בני נשא, ובלהו אתאחד (ס"א אהזקון) מחותפה דהאי.

תא חזי, בשעתא דאמר קודשא בריך הוא למשה יאסף אהרן אל עמיו, אתחלש חילא דיליה, וידע דהא אמר (מצוות קפ"א ע"א) דרוועא ימיבא דיליה, ואודעוזא כל גופיה, כיון דאמר קח את אהרן ואת אלעזר בנו, אמר ליה קודשא בריך הוא, משה, הא דרוועא אחרא אויזיפנא לך (זמנית לך), והפסיק את אהרן וגוי, ואהרן יאסף, הא אלעזר יהא לגבה, זמנה (נ"א ימינא) דא תחות אבוי. ועם כל דא לא אשלים אחר בההוא זמנה באבוי, דהא ענבי יקר אסתלקו, ולא אהדרו אלא בזוכיותה דמשה, ולא בזוכיותה דאלעזר.